

WANDELING I

Natuurgidsen klein Brabant

Op stap met Rudi

Kom eens kijken bij de burenen in het Waasland

Natuurwandeling zonder gids, coronawandeling

Periode: winter en lente

Locatie: De Linie in Eksaarde, start aan de kerk, Eksaardedorp,124(overkant)

Afstand: 9,7 km, verkorte versie 8,8 km

Natuurgebied van vzw Durme

Auteur: Rudi Van Duyse projecten 2021

DE LINIE EEN STILLE PAREL

WELKOM IN HET WAASLAND

Onder het motto “kom eens kijken bij de burenen” ga je met Rudi op stap, langs de mooiste natuurgebieden in het Waasland. Een reeks van wandelingen, waarvan dit de eerste is, “ De Linie een stille parel ”

We bezoeken natuurgebieden die worden beheerd door vzw Durme in Lokeren.

Rudi is sinds 2020 natuurgids bij zowel vzw Durme als natuurgidsen klein-Brabant, waar hij trouwens zijn opleiding heeft gevolgd, en zo kwam hij op het idee dat het wel eens leuk zou zijn voor de inwoners van de streek hier om hen te laten kennismaken met de natuurgebieden aan de andere kant van de Schelde.

De wandelingen zijn voorzien van een wandelplan met de nodige stops waar jullie informatie krijgen wat er in de buurt van die stopplaats te zien is. Er zijn ook foto's van planten of dieren voor het geval je ze op het moment van de wandeling niet te zien krijgt.

Het is dus een volledig uitgewerkte wandeling, met deze beschrijving als gids, die jullie nu tijdens corona tijden volledig zelfstandig kunnen doen.

Kleine tip! Om te vermijden dat je heel dit dossier moet afdrukken is het handig om enkel bladzijde 37 (plan met stops) en 38(overzicht van stops en wegbeschrijving) af te drukken en de informatie en foto's te volgen op je smartphone.

Iemand kan de “padvinder” zijn en zoekt de weg en de stops en iemand anders kan “de gids” zijn en leest op de stopplaatsen de informatie voor aan de anderen. Neem je tijd en geniet ervan !!!

DE WANDELKAART MET STOPS

DE LINIE EEN STILLE PAREL

VERTREK (V)

Iedereen van harte welkom in het waasland aan de parochiekerk van Eksaarde, Eksaarde dorp, 124 (recht tegen over).

Het natuurgebied genaamd “De Linie” is ongeveer 36 ha groot en bevindt zich voornamelijk, in uw wandelrichting, aan de linker zijde van de Linieweg. Je zal dan ook snel begrijpen waarom deze wandeling de stille parel heet. De route slingerend zich door een prachtig stil natuurgebied en langs de pittoreske Moervaart, een pareltje hier in de streek.

We starten aan de kerk, wandelen vervolgens de Linieweg in, komen langs de Kruiskapel en zo aan het Keyzershof waar jullie na, of tijdens, de wandeling iets kunnen eten en drinken. We gaan dan een heel eind langs de prachtig slingerende Moervaart om dan uiteindelijk hier terug aan te komen.

Zie de wandelkaart hierboven en de grote kaart hiervan op pag.37. Verder ook achteraan de geografische kaart van de wandeling (pag.36).

Het is een zeer mooie route met niet teveel asfalt.

De afstand van de wandeling bedraagt ongeveer 8,8 km en zal ongeveer 3 uur in beslag nemen afhankelijk van de tijd die je neemt op elke stopplaats, de wandeltijd zonder stoppen is ongeveer 1 u 50 voor de korte versie.

Op een bepaald moment kunnen we kiezen om een doorsteek te maken naar de Moervaart en het vervelende stuk van wandelen langs de grote baan te vermijden. Is wel een omweg van 0,9 km extra en enkel geopend buiten het broed seizoen, dus toegankelijk van 16/08 tot 14/03. De wandeling wordt dan wel 9,7 km, een pittige dus.

Dan gaan we nu van start !

“We kijken naar de ingangspoort van de parochiekerk en gaan naar links, aan de hoek van de straat terug links richting kerkhof”

DE PAROCHIEKERK VAN EKSAARDE

STOP 1 ROBINIA PSEUDO ACACIA.

“Aan uw linker kant staan er recht voor, en links van, de ingang van het kerkhof enkele van deze bomen en ook aan de rechterkant, aan huis nr. 21 staat er één.”

DE ROBINIA PSEUDO ACACIA

TROSSEN WITTE BLOEMEN

Pseudo betekent de Europese versie van de originele boom uit Noord Amerika, werd reeds in de 17e eeuw ingevoerd voor zijn hard hout dat heel weerbestendig is en kan gebruikt worden om wallen mee te maken.

Ze zijn geliefd hier bij ons, omdat:

- ze hebben een mooi ingesneden stam, in het voorjaar mooie trossen witte bloemen die veel nectar afgeven voor ons bijen en een mooi fris groen blad.
- ze laten zich gemakkelijk knotten zodanig dat ze klein kunnen blijven.
- ze kunnen tot 250 jaar oud worden en kunnen goed tegen luchtverontreiniging, ideaal om te plaatsen in dorpskernen.
- opgelet met naalden op oudere soorten (hier niet het geval, zijn jonge) ze zijn giftig, na prik direct ontsmetten.

STOP 2 LINIEWEGEL.

“Stop 2 is aan het bord ”LINIEWEGEL” ,daarna ga je rechts af de dreef in(naar knooppunt 41).”

We gaan nu een gedeelte van de grillige grenzen volgen van de Linie, een militaire verdedigingslijn(Linie) met loopgrachten forten en schansen die de toenmalige Franse provincie Vlaanderen in 1701-1702(in handen van de Fransen) had opgetrokken als bescherming tegen de republiek Nederland.

Ze liep van Nieuwpoort tot aan de Maas, heel Vlaanderen door. Spijtig genoeg zijn er weinig restanten overgebleven, hier en daar nog wat steen hopen.

DE LINIE EEN STILLE PAREL

Lang heeft deze verdedigingsgordel niet stand gehouden, in Eksaarde werd ze al gesloopt in 1703 tijdens een inval van de Zuidelijke Nederlanden.

Vandaag is "de Linie" een prachtig natuurgebied met meer dan 400 soorten planten, zoals het zeldzame gegolfd fontijnkruid en 60 verschillende vogelsoorten, waaronder de prachtige ijsvogel, de buizerd en de zwarte specht.

Het gebied is als een lappen deken en bestaat uit moerassen, oude turfputten, bossen en weiden.

DE LINIEWEGEL IN DE ZOMER

DE IJSVOGEL

STOP 3 SPAR EN DENNEN BOS, TAKKEN HOPEN.

"Aan het sparren en dennenbos, kijk links en aan de overzijde kijk rechts takken hopen, is aan houten paal met nr. 41".

STOPPLAATS 3

DE BUNZING

DE LINIE EEN STILLE PAREL

Hoe kan men een den herkennen van een spar?

Bij een den staan de lange naalden steeds 2 per 2, en 2 is een **Duo** met de **D** van den. Bij een spar is dat niet het geval. Zo kan je het verschil gemakkelijk onthouden.

In de Kerst periode plaatsen we dan die met die mooie groene naalden of die met zijn kale 2 naalden? Uiteraard die met zijn mooie groene naalden.

Is onze Kerstboom dus een den of een spar? Een spar!!

Welk liedje zingen we bij de Kerstboom? “oh dennenboom” Zoek het liedje op en laat het horen! We zingen dus over een dennenboom maar plaatsen een spar!

Nochtans is het oorspronkelijk liedje uit de 16-e eeuw gecomponeerd door de Duitser Marx ”Ach Tannenbaum”, wat betekend spar! Dus oorspronkelijk was het liedje juist, hij zong over een spar.

Dus bij de vertaling in het Nederlands is iets fout gegaan...de reden is omdat oh dennenboom beter klonk dan oh sparrenboom. Dus het liedje is fout.

Voor de kinderen!

Als het terug Kerst wordt en oma, opa, tantes en nonkels op bezoek komen moeten jullie zeggen dat je een liedje kent over de kerstboom...en je begint te zingen oh sparrenboom...zeer snel zal iemand zeggen, das niet juist, moet oh dennenboom zijn en dan vertel je het verhaal...ze zullen nogal ogen trekken dat jullie dat al weten.

DE SPAR

DE DEN

De grove den

Kenmerkend is in de top zijn getorste stam in bruin-rosse kleur.

De grove den heeft een penwortel die verticaal in de diepte groeit waarbij hij makkelijk water vindt, vandaar dat hij zoals hier in een zanderige bodem goed kan overleven.

DE LINIE EEN STILLE PAREL

Waarom zijn de toppen van de boom zijn omgebogen, er zit zo een rare draai in.

Dat komt doordat er zich een kever, de dennensnuitkever, in de boom bevindt en die er van houdt om de jonge twijgjes bovenaan op te peuzelen, dus de boom kan niet recht groeien omdat de kever steeds het hoogste twijgje opeet. Vandaar die kronkels. Daarenboven eet hij graag de schors en veroorzaakt veel schade aan dennenbomen.

Het hout wordt grenen genoemd, hoe noordelijker de afkomst hoe sterker het hout.

Werd vroeger gebruikt voor het stutten van koolmijngangen.

GROVE DEN

DENNENSNUITKEVER

Takken hopen

Van het gekapt hout zoals van de knotwilgen maken we takken hopen. We zien er hier een aantal rechts van ons die hier gebruikt worden als afscheiding.

Maar ze hebben nog een andere functie, zijn een beschermplaats voor dieren. Er zijn 2 soorten hopen.

Zoals hier toepast hebben we enkel takken op takken en dat is een veilige schuilplaats voor vogels zoals het roodborstje en de winterkoning.

Een andere techniek wordt de lasagne techniek genoemd. Een laag takken een laag hooi enz. Op een bepaald moment wordt dat hooi waterdicht, een strooien dak. Gevolg is dat bunzings, muizen en egels hier hun thuis vinden. Het vel van de jongen van de bunzings moeten droog blijven anders sterven ze en dan komen deze takken hopen heel goed van pas.

STOP 4 NIEUW BOS, FIJNSPARREN KAPOT

“Zie de pijl, links fijnsparren en links/rechts nieuw aangekocht terrein. Stop 4 is aan de eik rechts op de foto”.

Nieuw gebied aangekocht

Sinds 1994 koopt vzw Durme hier gebieden aan, zoals je hier kan zien, een nieuw aangekocht gebied van 4,5 ha groot. Het wordt Nieuwbos genoemd en is eind 2020 aangeplant.

De kapotte fijnsparren en canadapopulieren die in de jaren 1960 werden aangeplant voor de houtopbrengst zijn ondertussen gekapt en vervangen worden door zomereik, lijsterbes, berk, esdoorn, enz.

Zo creëert men veel afwisseling waar planten, insecten, vogels en bijen zich in goed gaan voelen en zo ontstaat er een grote biodiversiteit op een kleine oppervlakte.

Fijnsparren kapot

Zoals je kunt zien zijn een groot gedeelte van de fijnsparren(aan uw linker zijde helemaal achteraan)kapot gegaan en dat is hier het geval maar ook overal in Vlaanderen(De Klinge) en zelfs in landen zoals Duitsland, Nederland en Zweden is er heel wat schade.

De reden heeft te maken, met zo vaak deze tijd, de klimaat opwarming. De sparren hebben te weinig water en verzwakken en hun bescherming, de harsvorming, wordt hierdoor aangetast. Daarenboven is hun schors zacht en fijn en dat laat toe dat schors kevers, namelijk de letterzetter, kunnen binnen dringen door de schors tot in de boom.

In eerste instantie zijn het mannetjes die indringen en paringskamers graven, dan scheiden ze een stof af om de vrouwtjes te lokken, paren en er worden eitjes gelegd. De larven vreten zich een weg door de boom, verpoppen zich na 6 weken, en de jonge kevers boren zich een weg naar buiten toe en vliegen naar de volgende verzwakte boom. Soms zijn ze met 4000 tot 6000 kevers om een boom aan te vallen. Het proces gaat heel snel, na enkele maanden zijn de bomen kapot.

Hij wordt letterzetter genoemd omdat de gangen die hij graaft op echte letter tekens lijken.

DE LETTERZETTER

DE GANGEN LIJKEN OP LETTERS

STOP 5 (LENTE)VERSCHILLENDE SOORTEN PLANTEN ALLEN SAMEN

“Een 200 meter verder op uw rechter zijde”.

We staan hier bij enkele interessante kruiden en planten.

Bijvoet

Ontvet, werd gebruikt om vette schotels zoals bereidingen van eend en paling te ontvetten.

Werd in de schoenen van de soldaten gestoken, bv. bij Hannibals krijgers, die met zijn Olifanten en legers de Alpen overstak, om hun voeten droog te houden en tegen vermoeidheid.

Noemt in het Latijn Artimesia van Artemis de godin van de vrouwen. Men zegt dat dit de menstruatie en de bevalling bevorderde.

Onder het hoofdkussen zou bijvoet beschermen tegen nachtmerries.

Gelderse roos

De bessen stinken verschrikkelijk, zijn niet eetbaar voor de mens, wel voor vogels maar is toch niet hun lievelingsmaaltijd. Daar ze het hele jaar aanwezig zijn gaan ze de vogels er uiteindelijk toch van eten in de winter.

GELDERSE ROOS

BIJVOET

St-Jacobs kruiskruid

Is zeer giftig en kan tot sterfte lijden. De bloemen zijn 2x zo giftig als de bladeren.

We zien ze straks met grote aantallen in de weiden staan, de koeien en paarden kennen het gevaar en gaan de planten niet opeten, geeft spijsverteringsproblemen en tast de lever aan.

Het groot gevaar is als er gemaaid is, het maaisel gedroogd is en de koeien de planten hierdoor niet meer zien.

De plant is verbonden met de St-Jacobs vlinder, de zebrarups van deze vlinder is giftig en heeft geen natuurlijke vijanden, het is dag actieve nachtvlinder het geen betekend dat het eigenlijk een nachtvlinder is maar overdag ook te zien is. Een nachtvlinder heeft voelsprietten zonder bolletje op het einde, dag vlinders hebben een bolletje op het einde van hun voelsprietten. Voelsprietten zijn hun neus om vrouwtjes op te sporen.

Ze hebben oranje zwarte strepen en lijken op wespen. Ze nemen het gif van de plant op en de vogels weten dat, rups en vlinder giftig zijn.

Het gif dat ze bevatten is Jacobine.

Als de rupsen ze hun buikje hebben volgegeten gaan ze in de grond en komen het volgend voorjaar terug te voorzijn waarna ze zich ontpoppen tot nieuwe St Jacobsvlinders. Ze leggen dat hun eitjes opnieuw en enkel op het St Jacobskruid. Hier en aan de Moervaart iets voorbij het Keysershof zijn rupsen en vlinders meestal te zien in juni.

Ze hebben een 4 jarige cyclus, eerste jaar zitten er zéér weinig zebrarupsen waardoor de bloemen zich goed kunnen ontwikkelen, tweede jaar zijn er veel planten en kunnen de rupsen er veel van eten, het jaar daarop nog meer rupsen en dus minder planten en het laatste jaar nog meer rupsen en uiteindelijk bijna geen planten meer.

ST JACOBSVLINDER

ZEBRARUPS

SINT JACOBS KRUISKRUID

Smeerwortel

Heeft geneeskundige krachten. Je hebt er paarse en witte. Wordt vooral uitwendig gebruikt en de zalf van smeerwortel is goed tegen verwondingen, zweren, kneuzingen, en aandoeningen aan gewrichten, spataders.

Hop

Aanvankelijk werd hop aan bier toegevoegd als bewaarmiddel, maar tegenwoordig wordt het toegevoegd om zijn bittere smaak en het aroma.

DE LINIE EEN STILLE PAREL

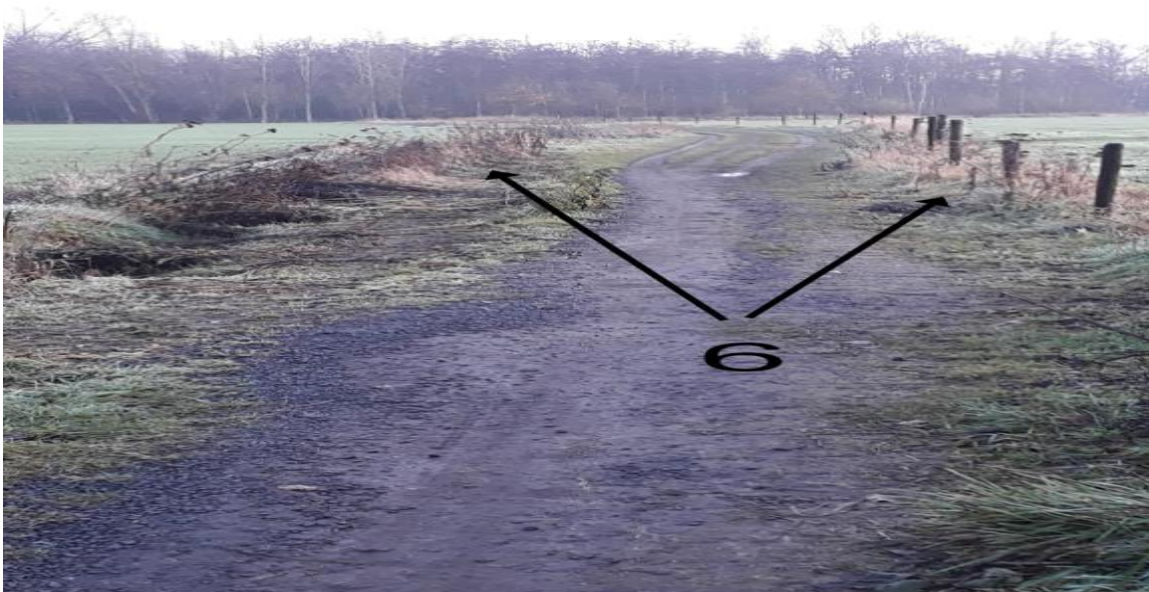

SMEERWORTEL

HOP

STOP 6 ST JANSKRUID STILTE GEBIED REEEN

“Een 50 meter verder op uw linker en rechter zijde”.

Sint Janskruid (*LENTE*)

Op 24/06, op de feestdag van de heilige St Jan bloeit het kruid op zijn hevigst.

Het kruid dat naar St Jan is genoemd heeft een afspraak met de geschiedenis en bestaat al duizenden jaren.

St Jan of Johannes de dooper, doopte heidenen tot christenen. Dat gebeurde in de rivier de Jordaan zoals het nu nog steeds gebeurt in de kerk bij het doopsel, door gewijd water over het hoofd te gieten en de bijhorende gebeden.

DE LINIE EEN STILLE PAREL

Er kwamen steeds meer en meer christenen, die andere ideeën hadden en de koning Herodes vreesde voor opstanden en het verval van zijn rijk.

Hij liet Johannes onthoofden en de overlevering wil dat het bloed van Johannes voor altijd in het St Janskruid aanwezig zou zijn. Doe de test, neem zo een zaadje en wrijf het tussen uw vingers, wat zie je...het bloed van Johannes!!

De plant heeft geneeskundige krachten en in de apotheek kan je vandaag nog steeds producten kopen op basis van St Janskruid. Is goed tegen stress, depressies en slapeloosheid. De olie op basis van dit kruid is goed tegen brandwonden en zonnebrand.

Vroeger plukte men dit kruid op 24 juni en het werd in huis gehangen boven de voordeur, het zou je beschermen tegen boze geesten en demonen.

Iemand die zwanger wou worden moest op St Jansnacht naakt de bloemen gaan plukken en onder haar hoofdkussen leggen.

Een middeltje dat je zelf kan maken. Neem een pot olijfolie de doe de bloemen erin, in de zon plaatsen, olie wordt na verloop van tijd rood, ziften en je hebt een olie die gebruikt wordt voor massages tegen spierpijn. Niet smeren in de zon.

Sint Jansvlinder

Deze vlinder is gekoppeld aan het St-Janskruid, het geen betekend dat hij zijn eitjes enkel op het St Janskruid legt ook al staat bv. het St Jacobs kruiskruid er vlak naast. Hetzelfde geldt trouwens voor de St Jacobsvlinder.

De rups is groen/geel met zwarte vlekken en door zijn opvallende kleur zijn de vogels er niet happig op om de rupsen op te eten.

Ze hebben dan ook bijna geen natuurlijke vijanden.

Is een dag actieve nachtvlinder, zoals de St Jacobsvlinder en heeft dus ook voelsprietten zonder bolletje op het einde.

DE SINT-JANS VLINDER

SINT-JANSKRUID

DE LINIE EEN STILLE PAREL

Stiltegebied

Als je even niets zegt zal je horen dat het hier héél stil kan zijn en 's nachts wordt het hier héél donker.

Ik heb hier al metingen uitgevoerd en het geluid is minder dan 30 decibel.

Dus dit gebied zou kunnen erkend worden als stiltegebied. Om dat certificaat te krijgen moeten er natuurlijk een aantal voorwaarden voldaan zijn:

Een inventaris van alle bronnen die lawaai op leveren, een aantal dagen metingen uitvoeren, het maximum resultaat mag de 40 decibel over 24 uur niet overschrijden en de natuurlijke geluiden moeten overheersen op de niet natuurlijke geluiden.

Het hier iets verderop gelegen natuurgebied de fondatie van Boudelo is zo een stiltegebied.

Veel natuur liefhebbers kiezen steeds meer stiltegebieden om te gaan wandelen omdat ze daar zeker zijn dat ze volop van de rust van de natuur kunnen genieten.

Reeën

Als je 's morgens hier héél vroeg komt of zelfs over dag kan je hier op deze plaats wilde reeën zien. Zo heb ik er 5 gezien een tijdje geleden, 2 reebokken en 3 reegeiten.

Ze hebben in de zomer een zandgele tot roodbruine vacht en in de winter grijsbruin tot zwarte kleur. Hun neus is zwart en de kin is wit en ze hebben een vrij korte staart.

Het mannetje heeft een eenvoudig gewei(niet zoals de grotere herten) met meestal twee à drie punten. Het gewei is meestal 25 cm lang. Elk jaar tussen oktober en januari groeit er een nieuw gewei en valt het oude gewei eraf. Het nieuwe gewei is tussen maart en juni terug volgroeid.

DE REE

STOP 7 TURF PUT EN ESDOORN

“Op uw linker kant iets verder op zie je een grote, waarschijnlijk, turf put”.

EEN TURF PUT

Turf put

Turf of moer komen voor in moerassige gebieden en zijn veenlagen van afgestorven planten die na honderden jaren meters dikke lagen vormen. Men kan deze uitsteken, laten drogen en dan krijgt men een brandstof. Men gebruikte deze brandstof al bij de Romeinen.

De namen zoals Moerbeke of de Moervaart slaan op de aanwezigheid van turf of anders gezegd moer.

Wanneer het turf wordt weg gegraven ontstaan er turfputten die door de natuur gevuld worden met water en zo ontstaan er een soort vijvers zoals hier het geval.

Turfvuur

Natte turven

DE LINIE EEN STILLE PAREL

Esdoorn: "Er staan 4 esdoorns aan de rechterkant van de turf put, zie foto hieronder".

Alom bekend om zijn helikopter vruchtjes, zeer geliefd bij onze kleine vrienden, je gooit ze omhoog en ze komen al draaiend terug naar beneden. Typisch is dat aan de voet van de esdoorn er enorm veel jonge plantjes ontstaan, men noemt dit spontane bebossing. Met zou deze ook als haag kunnen gebruiken maar geeft na enkele jaren enorme snoei beurten, dus af te raden. Omwille van de economische waarde heeft Canada het blad van de esdoorn opgenomen in zijn nationale vlag.

DE VLAG VAN CANADA

BLAD ESDOORN

ESDOORNVRUCHT

ESDOORNS

"Voorbij huisnummer 11-11A op het einde van de weg naar links, richting kruiskapel, blijf de pijlen kruiskapel volgen".

STOP 8 BEUKEN LAAN EN KRUISKAPEL

BEUKENLAAN(KATHEDRAAL)

DE LINIE EEN STILLE PAREL

De groene beuk

Bij ons komt meestal, ook hier dus, de gewone beuk voor met zijn groene bladeren, er is ook de rode beuk met bruine bladeren die zeer geliefd is bij de Engelse landheren. Beuken zijn heel gevoelig voor droogte en zijn standplaats is belangrijk. In zones met afwisselend grondwaterpeil zal zijn conditie verzwakken en is hij vatbaar voor ziekte en sterfte. Zijn hout is glad en splintert niet en is geschikt voor speelgoed. Hij wordt veel minder oud als de eik, bij ons tot 300 jaar. De beuk is een winterbloeier en de bloemen verschijnen eerder dan de bladeren. De mannelijke bloemen produceren enorme hoeveelheden stuifmeel dat door de wind op de vrouwelijke stempels terecht komt. De naam beuk komt van het woord boek omdat men vroeger op beukenhouten plankjes schreef bedekt met was.

Hier voor ons een indrukwekkende laan met beuken, wordt ook wel een kathedraal genoemd, met wat verbeelding lijkt het op een kerk, het dak en de zijkanten bestaan uit zijn takken en bladeren.

Een beuk die alleen staat heeft zijn takken rondom en vrij laag om zijn stam te beschermen, hij kan niet goed tegen zon op zijn stam.

Hier hebben we een bomenrij en elke boom beschermt de andere, de meeste takken zitten aan de zijkant en niet in het midden, vandaar ook de naam kathedraal.

Indien hij vaak aan zonlicht is blootgesteld krijgt hij zonnebrand een soort van kankervlekken, een bacterie die de boom aantast en kapot kan maken, straks zien we daar een mooi voorbeeld van, als bomen alleen staan worden ze soms ingepakt met linnen doeken om hen te beschermen.

Rechts van de kapel zie je zo een dode beuk en het gezwel door te veel zonlicht op de stam.

Aan de voet van deze dode beuk vind je de restanten van de reuzezwam. Deze zwammen veroorzaken rot in de wortels van de boom, daardoor verliest de boom zijn stabiliteit en kan bij storm omwaaien. Men moet de boom opvolgen en tijdig kappen. De reuzenzwam kan tot 2 meter doorsnede hebben en 50 cm dik. Er is geen bestrijding mogelijk, eens de boom aangetast moet hij kapot. Is niet eetbaar, het vlees is hard en zuur.

DODE BEUK

GEZWEL DOOR ZONLICHT

DE LINIE EEN STILLE PAREL

Kruiskapel

Al eeuwenlang vieren gelovigen de zogenaamde wonderbaarlijke vondst van twee kruisen. Een wordt hier bewaard en het ander in de parochiekerk waar onze wandeling is gestart. Aan de vondst is een legende verbonden. Een zekere Boudewijn was in 1317 zijn land aan het bewerken, hier waar nu de waterput staat en plots stootte hij op kruis. Toen hij het uit de grond trok vloeide er bloed uit. Daarna vond hij een tweede kruis, twee Romeinse schalen en een speer.

Toen hij de voorwerpen naar huis bracht begonnen spontaan alle kerkklokken te luiden. Hij bracht de pastoor op de hoogte en in processie werden de kruisen naar de dorpskerk over gebracht.

Toen een houtzager lachte met de kruisen en zei kijk daar Boudewijn heeft blijkbaar god gevonden werd zijn hoofd verlamd en dat bleef zo tot hij openlijk berouw toonde.

De Kruiskapel werd gebouwd in 1632 op de plaats waar de kruisen werden gevonden.

Er is een kruisweg van 2 km lang die naar de dorpskerk loopt met 14 kleine kappelletjes waar telkens wordt halt gehouden door de gelovigen om te bidden.

Het zouden Byzantijnse kruisen zijn, buitgemaakt tijdens de kruisvaarten. Er is een opvallend detail, de armen van Jesus Christus staan in een cirkel boven zijn hoofd i.p.v. horizontaal naast hem. De reden hiervoor is nog steeds onbekend.

Kruiskapel

Kruis en waterput nabij de kapel

Kruiswegkapelletje

“Rechts van de kapel blijven en rechtdoor wandelen”.

STOP 9 ELS EN POPULIER

“links is een aangeplant wilgenveld, de elzen bevinden zich aan de rechterkant, de populier iets verder ook aan de rechter zijde”.

Els

Elzen kunnen uitstekend tegen vochtige omgevingen en staan veelal langs de waterkant of op moerassige grond.

Ook al staat hij zijn hele leven lang in het water hij rot niet.

DE LINIE EEN STILLE PAREL

De langwerpige vruchten zijn de mannelijke.

De vrouwelijk vruchten hebben een cyclus van 3 jaar.

Jaar 1 zijn het de zwarte knoppen.

Jaar 2 de groene ovaal vormige nootjes.(niet te zien in de winter)

Jaar 3 de donker bruine nootjes.

VRUCHTEN VAN DE ELS

Elzen worden gebruikt als funderingspalen, dit omdat ze sterk zijn en niet rotten. In Antwerpen, Rome en Venetië werd elzen hout gebruikt.

In de bruine els knopjes, zitten de zaadjes er los in en zijn geliefd bij mezen en sijsjes omdat ze er gemakkelijk uit te pikken zijn.

Ze zouden ook een effectief middel zijn bij reuma. Hiervoor moeten de bruine knoppen worden gedroogd waarna men er thee van kan maken.

Soms ziet men zwarte wormen op de bladeren, dat zijn els haantjes larven. Ze brengen veel schade toe aan de bladeren. Enkel larve etende vogels en in de herfst alles opruimen helpen tegen de plaag. Ze ontpoppen zich later tot zwarte kevers.

Populier

Wordt nog steeds aangeplant voor de hout productie, is de enige boom die je plant en kan oogsten in één mensen leven, groeit heel snel en kan al na 20 jaar kap rijk zijn. Er zijn discussies of deze boom wel tegen vochtige omstandigheden kan, aan de ene zijde zien we in het moerasbossen vele dode populieren en aan de andere zijde staan sommige bomen volledig in het water. In werkelijk is het juiste antwoord dat ze wel tegen water kunnen maar niet hun hele leven lang. Het hout wordt gebruikt voor paletten, fruitkistjes, papier en vroeger lucifers. Een populier heeft geen pen wortel zoals de eik en heeft de meeste van zijn wortels juist onder het oppervlak steken, hij is dus gevoeliger voor windstoten en bij zware stormen kunnen ze soms uitwaaien.

DE LINIE EEN STILLE PAREL

Deze hier en de meeste die we tegen komen zijn Canadese populieren en is een kruising tussen de zwarte populier en de Amerikaanse populier.

STOP 10 DEN HERT

“hier kan je niet missen, toegang kijkmuur aan linker zijde, mondmasker verplicht. Opgelet enkel toegankelijk buiten broedseizoen van 16/08 tot 14/03”.

Via de gluurmuur kan je verschillende soorten vogels, eenden en waterplanten zien, met wat geluk de prachtige ijsvogel.

De gluurmuur werd geplaatst in 2015 en werd mogelijk gemaakt dank zij subsidies van het ANB, dat is het agentschap natuur en bos. Dit bos vormt samen met een aantal andere aaneengesloten bossen zoals, de fondatie van Boudelo, samen een totale oppervlakte van 300 ha het geen in Vlaanderen uitzonderlijk is door zijn vele wegen en asfalt.

Men heeft hier de bestaande turf put een beetje aangepast. Eerst werden alle exoten verwijderd, platanen en boomholtes bleven bestaan. Daarna werden de oeverwanden aangepast van steil naar zacht glooiend en er werd gezorgd voor een grotere lichtinval. Dit was succesvol en er verschenen tientallen nieuwe waterplantjes waaronder water punge een moerasplantje.

WATERPUNGE

In Vlaanderen is water punge een vrij-tot zeldzame groene vaste plant. Sommige zeggen dat deze plant met de Latijnse naam Samolus afkomstig zou zijn van het Griekse eiland Samos omdat de vruchten lijken op de in de ter plaatse vervaardigde vazen die dezelfde vorm hebben.

In de zomer vormt de vijver een broeibiotop voor dodaars, tafeleend, kuifeend en bergeend.

Waarom is bos belangrijk voor de mens?

1. Aanmaak van zuurstof en glucose: Een boom doet aan fotosynthese. Hierbij wordt water en mineralen via de wortels en koolstof dioxyde (CO₂) uit de lucht opgenomen en door bladgroen korrels die zich in de bladeren bevinden omgezet in zuurstof en glucose, zuurstof hebben we nodig om te ademen en glucose geeft ons energie, dit door bv. het eten van fruit. Zonlicht is belangrijk om het hele proces te doen werken. (zie foto)

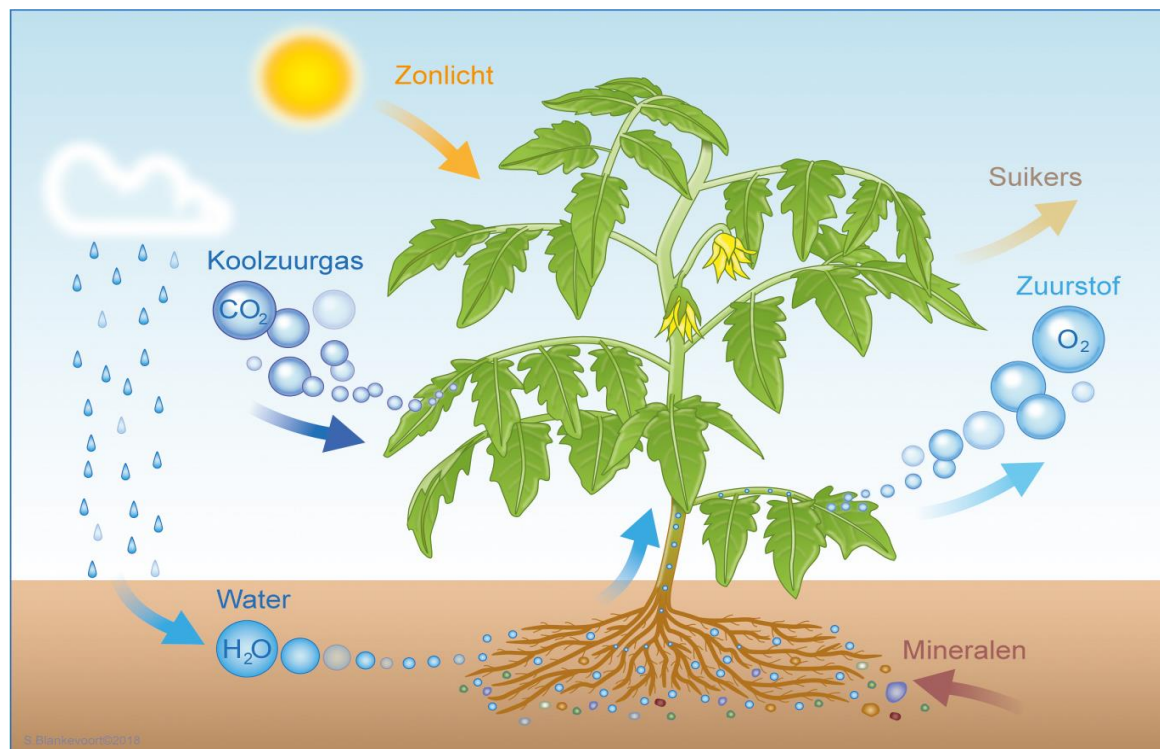

DE LINIE EEN STILLE PAREL

2. Ontspanning: in bosgebieden kan men wandelen en rust ervaren. Bossen hebben een ontspannende en stress verlagende invloed. Bosbaden en boom knuffelen zijn concrete technieken om dit sterk te ervaren.

3. Biotoop voor dieren, planten en andere organismen.

4. Economisch: bossen leveren hout en verschaffen dus werk, zowel in het beheer en onderhoud van het bos zelf als in de houtverwerkingsnijverheid.

FOTOSYNTHESE

Bos in Vlaanderen

Vlaanderen heeft 110.000 ha bos. Dat is ongeveer 8,5% van de oppervlakte, hiervan is 70% in privé handen. Dit is een zéér lage bebossingsgraad, ook volgens de Europese normen. Er moet dus dringend bos bijkomen. Er werd 10.000 ha extra bos beloofd tijdens de klimaattop in Madrid. Ter vergelijking: in Frankrijk is 25% van de oppervlakte bos.

STOP 11 BLONDE AQUITAINES

"in de winter staan ze meestal op stal, maar vanaf april zijn ze opnieuw te bewonderen, en misschien kan je op de wei rechts of de wei recht voor u er toch nog een aantal zien".

Wat staat daar nu in de wei? Koeien ja dat wel maar welke? Blonde Aquitaines.

Het zijn kuddedieren, en soms een beetje agressief als je in hun buurt komt.

Het is een relatief, nog 100% natuurlijk, jong ras dat sinds 1963 zijn eigen stamboom heeft. Ze komen uit de zuidwest-Franse regio Aquitaine. Volwassen stieren kunnen tot 1500 kg wegen. De koeien zelf tot 1100 kg. Ze zijn heel sterk, worden zelden ziek, hebben nooit antibiotica nodig, komen rond met een sober rantsoen en bevallen op natuurlijke wijze zonder hulp. Ze worden veel gebruikt om natuurgebieden te begrazen. Hier worden ze gekweekt voor hun lekker vast vlees.

DE LINIE EEN STILLE PAREL

In natuurgebieden komen ze altijd toe begin juni en ze blijven staan tot eind oktober. Meestal hebben ze dan alles mooi kaalgevreten. Afhankelijk van de oppervlakte van het gebied wordt bepaald hoeveel koeien er nodig zijn. We willen namelijk ook niet te veel koeien want hun meststoffen maken de grond voedselrijker en dat is slecht voor de ontwikkeling van wilde bloesoorten.

BLONDE AQUITAINE KOEIEN

STOP 12 WONDWEEFSEL EN ZOMEREIK

“direct op het einde van de rechte laan links af, ongeveer 50 meter verder aan de linker kant zie je een zomereik met wondweefsel”.

DE LINIE EEN STILLE PAREL

Wondweefsel

Dit hier is wondweefsel.

De boomschors is beschadigd, vaak door een afgebroken tak bij stormweer. Dit maakt dat de bescherming van de boom voor een stuk weg is en dat hij gevoelig is aan ziektes. En dat gaat de boom nu héél langzaam trachten zelf te herstellen. De wonde groeit langzaam dicht tot zijn jas helemaal dicht en hersteld is. Soms kan hij de wonde niet snel genoeg herstellen en zal hij aangetast worden door insecten en het niet overleven.

Zomereik

Veel eiken kunnen zeer oud worden, van 700 tot 1200 jaar oud, de meeste echter tussen 300 en 400 jaar, heeft een gelobd blad met korte steel aan het blad en lange steeltjes aan de eikels, raar genoeg is dat bij de wintereik juist omgekeerd. Ze kunnen 30 tot 35 meter hoog worden met een kroon van 35 tot 40 meter breed, hun hout wordt gebruikt voor meubelbouw, parket, trappen, enz. De Germanen vereerden de eik als heilige boom voor de dondergod Donar en dit had te maken doordat eiken vaker door de bliksem worden getroffen. Aan de voet vonden rituelen plaats, werden doden begaven en offers gebracht. Hij heeft ook penwortels die even diep gaan dan de boom hoog is en daardoor niet snel zal omwaaien.

Doorsteek Moervaart, (gesloten vanaf 15/03 tot 15/08 door broedseizoen)

“ na de zomereik met het wondweefsel ga je de eerste dreef (noemt Leen) rechtsaf, is een heel lange dreef en 100 meter voor het einde van deze dreef moet je een keuze maken tussen de 8,8 km of de omweg van 9,7 km. Kies je voor de lange wandeling dan ga je linksaf”.

Het is een interessante omweg en hierdoor vermijd met het stuk asphalt dat naar het Keyersshof loopt.

De weg gaat langs een mooi stukje natuur, een waardevol beschermd gebied met veel watervogels die je enkel vanaf afstand kan zien en die uitkomt aan de Moervaart.

Opgelet aan de grote zomereik links aanhouden zie foto.

Als je aan de Moervaart komt ga je naar rechts.

DE LINIE EEN STILLE PAREL

STOP 13 KEYSERSHOF

Pinten drinken!!! Dat hebben jullie nu wel verdiend maar opgelet...de weg is nog lang, we zijn wel al over de helft!!!

Het Keysershof is heel bekend in het Waasland en niet enkel voor zijn unieke ligging aan de boorden van de Moervaart maar ook voor zijn lekker eten en snacks. Op zomerdagen is het hier genieten van de zon en de natuurpracht en je zit bijna met je voeten in het water. Lekker romantisch en fantastisch om de bootjes voor je ogen voorbij te zien varen. Dit zal je zeker bijblijven en wedden dat je hier nog terug zal komen?

Trouwens ik zal hierbij al een tipje van de sluier op lichten...er komt in de reeks "op stap met Rudi" dit jaar een special uit in de zomer, namelijk een boottocht vertrekkende vanuit de pittoreske haven van Lokeren met stops in het de vos Reinaert dorp Daknam en het stiltegebied de fondatie van Boudelo. Een daguitstap langs de Durme en Moervaart om duimen en vingers van af te likken....maar das voor later.

STOP 14 DE BEVER, GROTE KAARDEBOL(LENTE) EN DE MOERVAART

" voor deze stopplaats moet je even goed opletten en zoeken naar een bijna doorgeknaagde boom aan de overkant van de rivier".

Wat is daar gebeurt...het werk van de bever. Niet zonder gevaar want als de boom omvalt...

De bever is het grootste knaagdier van Europa. Hij heeft heel sterke tanden om bomen door te knagen en kan een boom van 25 cm in minder dan 4 uur om knagen. Hij heeft zwemvliezen aan zijn poten en kan goed zwemmen en kan tot 15 minuten onder water blijven. Hij heeft een lengte van 90 cm en staart van 38 cm en weegt tot 38 kg. Ze leven in kleine familiegroepen van vijf in de buurt van water.

Of ze leven in hollen of ze bouwen burchten in het water die soms tot 2 meter hoog en 10 meter lang zijn. De ingang bevindt zich onder water. Hij is een dag dier behalve op plaatsen waar hij gestoord wordt is hij s' nachts actief.

Hij eet kruiden, bloemen, schors, takken, wortels. Hij doet geen winterslaap. Ze blijven hun leven lang bij dezelfde partner en krijgen elk jaar één tot 6 jongen.

DE BEVER

STOP 14 BOOM BIJNA DOORGEKNAAGD

DE LINIE EEN STILLE PAREL

De grote kaarde bol(*LENTE*)

Exotische plant, komt uit noord Afrika, Marokko Tunesie, en groeit hier in het wild.

Is geen distel zoals sommige mensen denken en ze kunnen tot 2 meter hoog worden.

Bloemen hebben veel nectar waar hommels en bijen op af komen en lekkere zaden voor putters(vinken) vogels.

Werden vroeger gebruikt om wol draden te bewerken, te reinigen en de vezels in dezelfde richting te kammen, dit noemt men ruwen of kaarden..

DE GROTE KAARDE BOL

FLINK WERK MENEER BEVER

Moervaart en Durme

We staan hier dus aan de Moervaart.

Langs links komt de Moervaart uit in het kanaal Gent Terneuzen en langs rechts komt hij uit in de Durme. De Moervaart is 22 km lang. Iets verderop, richting Gent, komt men ter hoogte van de fondatie van Boudelo, de Stekense vaart tegen.

De dag uitstap per boot die je met natuurgidsen klein Brabant kan maken vaart hier voorbij tot aan de fondatie.

De Durme die daar iets verder op ligt is slechts 24 km lang, start in Eksaarde daar waar Moervaart en Zuidlede elkaar ontmoeten en mondt uit in de Schelde bij Tielrode.

Vroeger was dit wel anders, de Durme ging zelfs terug tot in Tielt west Vlaanderen maar werd door het graven van het kanaal Gent Terneuzen onderbroken.

Momenteel is recreatie het belangrijkste onderdeel van Durme en Moervaart en de startplaats voor excursies is de haven van Lokeren.

Ook al is de haven klein en onbelangrijk, toch heeft het iets om in het centrum van deze kleine provincie stad boten te zien aanmeren, kajacks te zien vertrekken, het bewegen van wat leeft op het water te aanschouwen.

Je kunt vandaag vanuit de haven van Lokeren tot in Gent varen, trouwens er zijn in de zomer excursies met de” Gentse Barge” een historisch passagiersschip met plaats voor 60 personen die dit traject doet.

DE LINIE EEN STILLE PAREL

GENTSE BARGE

STOP 15 POMPSTATION

“ voor deze stopplaats moet je zoeken naar een klein gebouw links aan de overkant van de rivier (zie foto p.29), vaak zie je zulk soort gebouwen aan de rand van rivieren, het zijn pompgemalen”.

Een pompgemaal

Het doel van een pompgemaal is om een teveel aan water in een gebied tijdig weg te pompen en zo overstromingen tegen te gaan.

Je vindt pompgemalen vrij veel, ook hier aan de Moervaart. Hoe werk dat nu?

Eerst gaat men er voor zorgen dat alle grachten en beken in een gebied afwateren naar een waterspaarbekken ,zie foto van zo een waterspaarbekken in Daknam. Hier in ons geval kunt u van hieruit het waterspaarbekken dat vlak voor het pompgemaal ligt niet zien. Wat je wel ziet is dat het water aan de overkant lager ligt dan de Moervaart.

VOORBEELD VAN WATERSPAARBEEKEN IN DAKNAM

STOPPLAATS 15 POMPSTATION

Het pompgemaal heeft dus als doel om het overtollige water uit het waterspaarbekken in de Moervaart te pompen. Een pompgemaal bevat pompen die water over een bepaalde hoogte kunnen verplaatsen. Hier in ons geval in de Moervaart die zoals je kunt zien hoger ligt. Je kunt zien dat het water achter het pompstation lager ligt dan de Moervaart.

Voor de pompen bevindt zich een kroosreiniger, een filter, die vreemde voorwerpen(plastiek, stukken takken) uit het water moet tegenhouden om te beletten dat ze de pompen zouden beschadigen.

Nog iets verder, daar waar we de Moervaart straks verlaten ligt nog zo een pompstation, dat veel kleiner is en werkt met een ander, veel kleiner, soort pomp.

Archimedes schroeven

Het verplaatsen van het water gebeurt vaak met Archimedes schroeven. Sommige van die schroeven kunnen tot 60.000 liter water per minuut verplaatsen. Zo staan er 4 van dat soort pompen in Lokeren op de Durme om de stad te beschermen tegen overstromingen. Ze halen met een draaiende beweging het water van het waterspaarbekken omhoog tot aan de rivier. Het water wordt in de rivier(Moervaart) gestort en gaat zich verder verplaatsen naar Lokeren via de Moervaart en de Durme of naar Terneuzen via de Moervaart en het kanaal Gent-Terneuzen.

ARCHIMEDES SCHROEVEN

SENSOREN

DE LINIE EEN STILLE PAREL

Sensoren die de hoogte van de waterstand meten

Hoe worden nu die schroeven in werking gesteld?

Op de foto kan je rechts bovenaan (inox bak) de sensor zien die de hoogte van het waterpeil meet. Als het water begint te stijgen zal op een bepaald moment de sensor de informatie geven dat er moet worden gepompt. Als het water voldoende is gedaald zal men stoppen met pompen, deze handelingen zijn ingesteld en gebeuren automatisch zonder tussenkomst van de mens. Het moment van pompen is belangrijk, pompt men te laat gaan sommige gebieden onder water komen te staan.

STOP 16 WATERKWALITEIT EN VISBESTAND

“ waar de rivier een 90° bocht maakt naar links, dit verhaal kan men echter gelijk waar aan de Moervaart vertellen”.

STOPPLAATS 16

Het water van de Moervaart

Het water van de Moervaart is zoet water. Van de Westerschelde aan de zee tot Zandvliet is het water zout, van Zandvliet tot Temse brak (dat is de overgang van zout naar zoet), van Temse en verder zoet. Door de lage waterstand van de laatste jaren is het zout water met een opmars bezig waardoor er terug zeevis dichterbij ons komt.

In St-Amands bijvoorbeeld kan er bot worden gevangen en zelfs zee garnalen.

Visbestand op de Moervaart en Durme

Twintig jaar geleden zat er geen vis op de Moervaart en Durme, het water stonk en was fel vervuild.

Het probleem was o.a. het afvalwater van de stad Brussel en de steden in het Waasland in de rivier werd geloosd.

Na het bouwen van een filterinstallatie o.a. in Brussel en in het Waasland werd dit probleem opgelost en is de kwaliteit van het water steeds beter en beter geworden. Enkel op de bodem zijn zware metalen neergeslagen en dat laat nog te wensen over.

DE LINIE EEN STILLE PAREL

Nu zit de Schelde en ook de zijrivieren, zoals de Durme, vol met vis, vandaar ook meer vissers, vele voor het plezier, andere die toch de vis meenemen en verorberen, denk aan paling en snoekbaars. Opgelet met paling, die schuimen de bodem af en denk aan die zware metalen!!!

De vis die momenteel hier het meest voorkomt is de Snoek, snoekbaars, brasem, meerval, meivis, karper, paling.

De paling die we in de restaurants eten komt echter van Denemarken, hij wordt uitgezet in een afgesloten deel van het Donkmeer in Overmere en daar halen de restaurants dan hun levende paling vandaan.

Dus de paling die we eten hier is dezelfde in vele restaurants...maar de bereiding is uiteraard verschillend en smaken verschillen, ik persoonlijk eet hem het liefst met tomatensaus en champignons een delicatessen.

MEIVIS

PALING

SNOEKBAARS

SNOEK

BRASEM

KARPER

WITVIS

Daarnaast heb je grote scholen witvis (licht gekleurde karperachtigen) die roofvissen aan trekken.

DE MEERVAL

Er zou ook op het kanaal van Stekene, dat is enkele km verderop naar richting Gent, een meerval gespot zijn, waar of niet ik was er niet bij, maar als dat zo is hebben we hier wel iets speciaals.

De meerval is de grootste zoetwater vis van Europa.

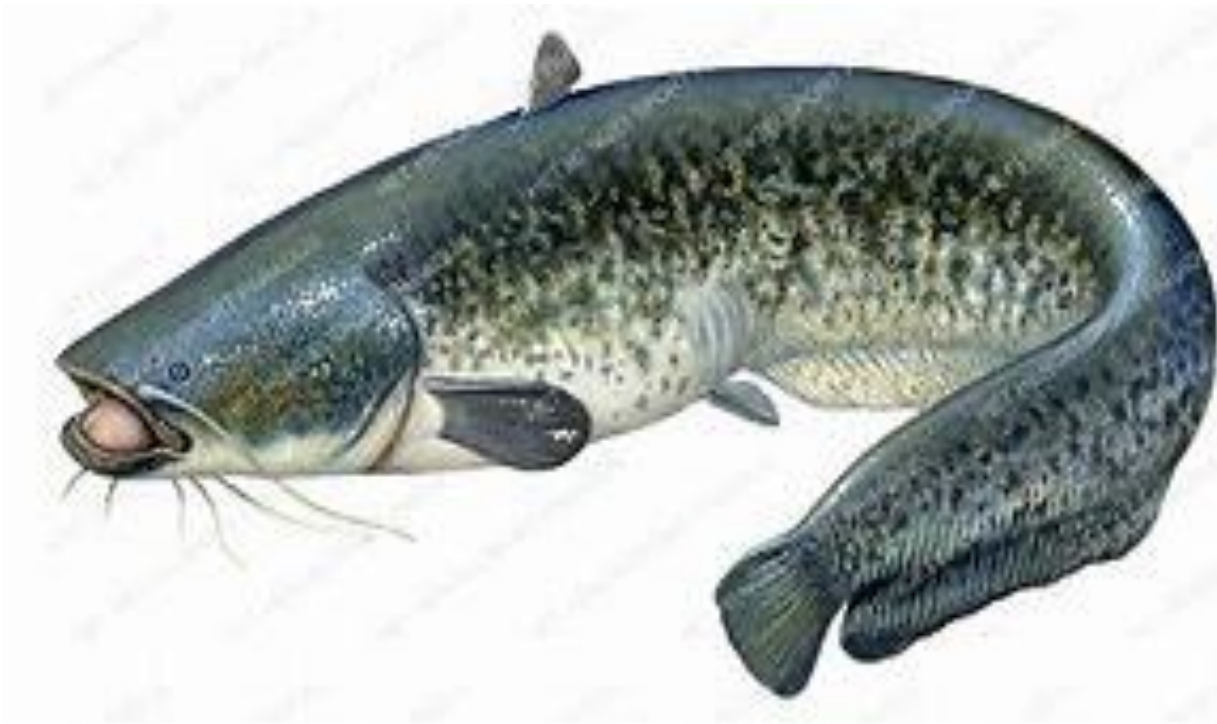
Hij is een echte roofvis die vooral 's nachts op jacht gaat. Hij eet andere vissen zoals karpers, paling, brasem..., maar zelfs meerkoetjongen (lijken op eenden, zijn zwart met witte snavel).

Hij is ongevaarlijk voor de mens.

Hij kan 80 jaar oud worden en exemplaren tussen de 1,5 en 1,8 meter zijn geen uitzonderingen.

De grootste die ooit werd gevangen was in de Po in Italië met een lengte van 2,78 meter en 144 kg.

Dichterbij in het kanaal Dessel-Turnhout één van 2,35 meter. Het is geen bedreigde soort.

MEERVAL

“ ga verder langs de Moervaart tot u op uw rechter kant een pompstation ziet, hier rechtsaf, op het einde van deze weg, die overgaat in asfalt, linksaf en al snel zal je nu de kerk zien, ons eindpunt”.

WAT KAN JE NOG ONDERWEG ONTMOETEN

Koekoek

De koekoek is een broedparasiet: het vrouwtje legt haar eieren in nesten van andere vogelsoorten en laat de jongen door die andere soort verzorgen. Je kunt het geluid van de koekoek gemakkelijk herkennen, namelijk ”koekoek koekoek ”.

Ook in steden met veel parken is de koekoek te vinden, echter niet in dichtbebouwde centra. Hierbij is van groot belang dat de waardvogel in welk nest de koekoek haar ei legt, er voorkomt.

Favoriete waardvogels zijn de kleine karekiet en heggenmus. Daarna volgen de graspieper, witte kwikstaart, rietzanger, bosrietzanger, gekraagde roodstaart, tuinfluiter

Na een zeer korte broedtijd van ongeveer twaalf dagen komt de jonge koekoek uit het ei. De aanraking door de andere nestbewoners zetten hem er instinctief toe aan deze uit het nest te werpen.

KOEKOEK

DE LINIE EEN STILLE PAREL

Torenvalk

De torenvalk bidt, wil zeggen dat hij doodstil in de lucht hangt.

Hoe ziet hij zijn lievelingsprooi de muis?

Wel de muis heeft geen sluitspier en verliest constant urine dat een spoor trekt in het gras. Die urine heeft een bepaalde kleur die wij niet kunnen opvangen maar de torenvalk wel. Ze gaan dan hangen boven het gat waar de muis zich verstopt heeft, en als ze tevoorschijn komt, njam njam.

Buizerd

De buizerd heeft een haaksnavel, gele poten en op de borst hebben ze een U staan.

Het geluid dat ze maken is kort en krachtig, luister maar eens via internet naar vogelgeluiden. Met wat geluk zal je er op je tocht een aantal kunnen bewonderen, hoog in de lucht.

www.vogelgeluid.nl/alfabetisch

BUIZERD

TORENVALK

De otter is terug

Eind december 2019 werd tot 3 keer toe, via een cameraval een otter gespot hier een beetje verder in de Moervaartvallei. Dat is heel bijzonder omdat sinds de jaren 80 dit dier uitgestorven bleek te zijn in Vlaanderen.

Sinds 2012 werd hij opnieuw gezien in Limburg en is nu terug in onze streek.

De locatie is geheim, want otters houden ervan om niet gestoord te worden. Ze hebben een groot territorium nodig, wel 20 tot 40 km oeverlengte. We hopen dat deze soort zich zal voortplanten.

En dit alles heeft te maken met de betere waterkwaliteit en de vele vissoorten die hier momenteel rondzwemmen, de otter is een viseter en heeft voedsel genoeg nu, dat was vroeger wel anders, welkom aan onze nieuwe vriend!!

DE LINIE EEN STILLE PAREL

DE OTTER

De hazelaar

Is één van de planten die in de winter al snel begint te bloeien, je zal ze op u traject vaak tegen komen, bv. iets voorbij stopplaats 12(wondweefsel) aan uw linker zijde.

De mannelijke katjes zijn de bekende lange trossen, de vrouwelijke zijn veel minder opvallend: het zijn de kleine rode uitstulpingen op sommige knoppen.

HAZELAAR MANNELIJKE VRUCHTEN

VROUWELIJKE VRUCHTEN

TOT SLOT

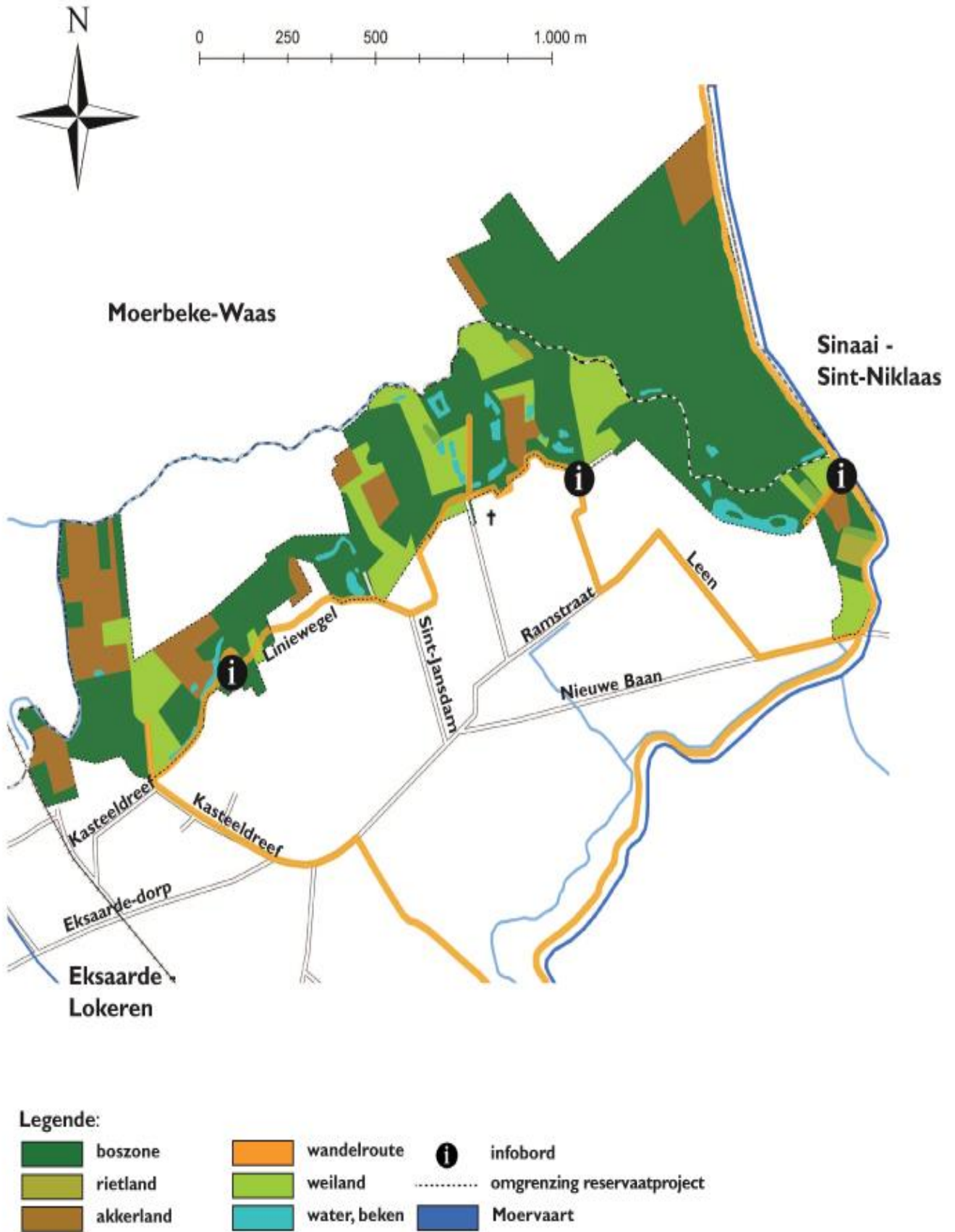
Aan het slot wil ik jullie allen bedanken om deze wandeling te hebben gemaakt. Ik nodig jullie uit voor de volgende "op stap met Rudi" wandeling bij de bureu.

Ik hoop dat jullie het interessant en leuk vonden en iets hebben bijgeleerd over de prachtige natuur rondom ons.

DE VOLGENDE WANDELING NR. 2 "WAAR DE RIVIEREN ELKAAR ONTMOETEN", IN DAKNAM, HET DE VOS REINAERT DORP

Een kortere maar mooie wandeling vertrekkende op het pittoreske dorpsplein in Daknam, langs de Durme en aan de troon van koning Nobel zal ik jullie het verhaal van de legende van de vos Reinaert vertellen....tot dan!!!

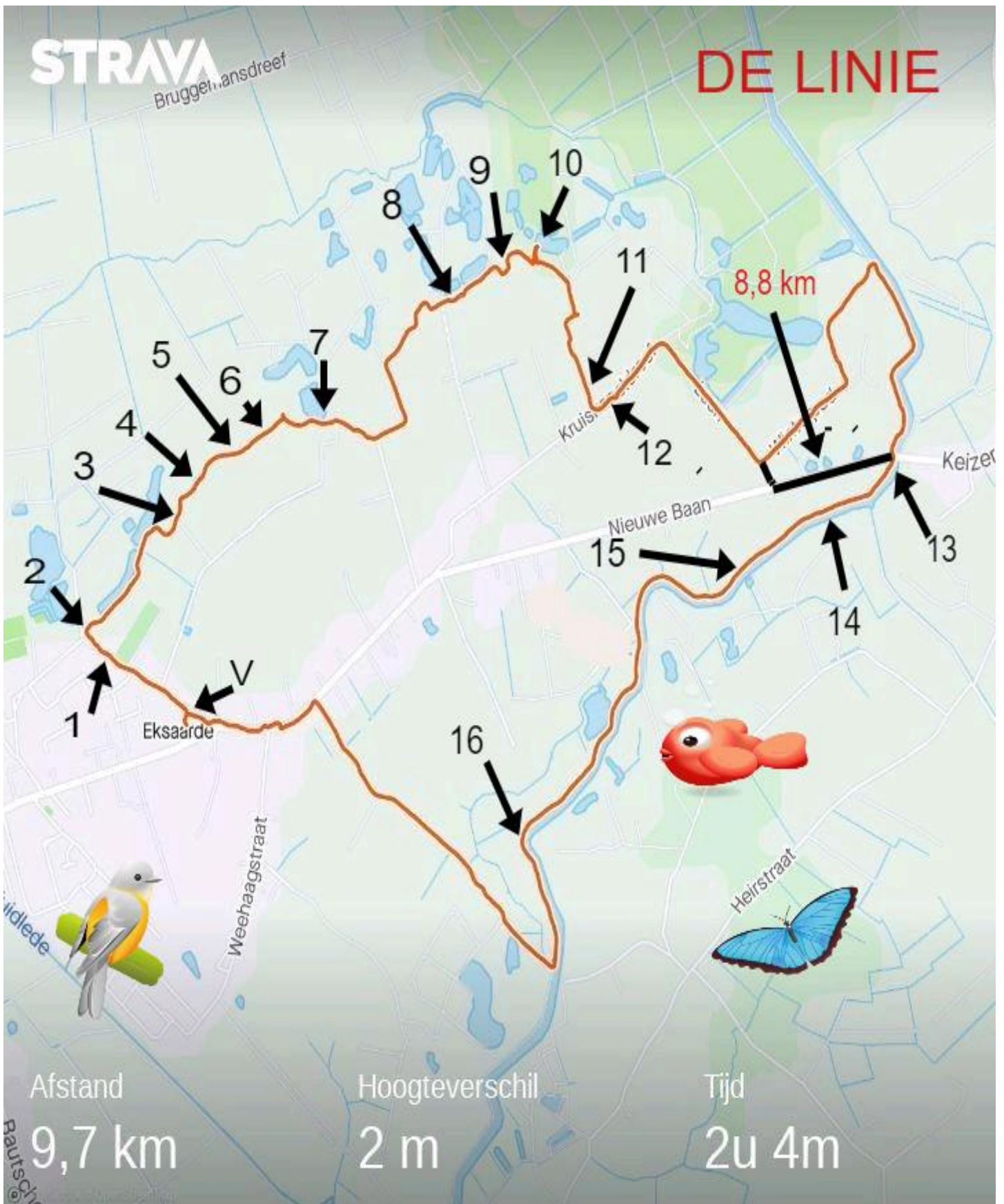
GEOGRAFISCHE KAART

DE LINIE EEN STILLE PAREL

WANDELKAART 9,7 km MET STOPS EN VERKORTE VERSIE

DE LINIE EEN STILLE PAREL

WANDELROUTE: OVERZICHT VAN STOPS EN WEGBESCHRIJVING

VERTREK(V) Parochiekerk Eksaarde, Eksaardedorp, (recht tegen over) 124. Pagina 3. We kijken naar de ingangspoort van de parochiekerk en gaan naar links, aan de hoek van de straat terug links richting kerkhof.

STOP 1 Robinia Pseudo Acacia bomen. Pagina 4. Aan de ingang van het kerkhof aan de overzijde staan er 3, en ook opzij links van de ingang staan er 2. Ook trouwens aan huisnummer 21 staat er één. Ga recht door.

STOP 2 Aan bord “Liniewegel”, knooppunt 40. Pagina 4. Daarna ga je rechts af de dreef in richting knooppunt 41.

STOP 3 Aan houten paal met nr.41 erop. Links den en spar en rechts takken hopen. Pagina 5. Ga rechtdoor richting knooppunt 41.

STOP 4 Aan de eik rechts van u en waar het nieuw bos werd aangeplant. Pagina 8. Ga recht door.

STOP 5 Ongeveer 200 meter verder aan 2 paaltjes met rood/witte banden, op uw rechter zijde. Pagina 10...Enkel te zien in de lente! Ga recht door.

STOP 6 Ongeveer 50 meter verder op uw rechter en linker zijde. Pagina 13. St-Janskruid enkel te zien vanaf de lente! Ga recht door.

STOP 7 Iets verder aan uw linker zijde, grote turf put. Vier esdoorns samen staan rechts aan de turf put. Pagina 16. Ga recht door en voorbij huisnummer 11-11A op het einde van de weg naar links, richting kruiskapel, blijf de pijlen kruiskapel en knooppunt 41 volgen.

STOP 8 Aan de beukenlaan en kruiskapel. Pagina 17. Ga rechts langs de kruiskapel en daarna achter de kruiskapel rechtdoor, opgelet nu, de wegel gaat scherp naar rechts dan weer links en dan nog eens links en je bent op stop 9.

STOP 9 Aan jong wilgenveld links en de elzen en populier rechts. Pagina 20. Volg de wegel, buigt af naar rechts.

STOP 10 Den Hert. Pagina 22. Toegang kijkmuur aan uw linker zijde, mondk masker verplicht en enkel toegankelijk buiten het broedseizoen van 16/08 tot 14/03. Keer terug en ga naar links, steeds 41 volgen ,bocht naar rechts en bocht naar links en je komt op een hele lange brede wegel.

STOP 11 Bijna op het einde van deze wegel voor je rechts aan boerderij komt, in de weide, de blonde Aquitaine koeien. Pagina 23. Op het einde van deze wegel naar links.

STOP 12 Ongeveer 50 meter verder links, de zomereik met wondweefsel. Pagina 24. Ga rechtdoor en de eerste dreef, richting 41 rechtsaf, is een heel lange dreef en 100 meter voor het einde van deze dreef op knooppunt 41 moet je een keuze maken. Kies je voor de lange wandeling dan ga je linksaf richting 36 en even verder op aan de grote eik links aanhouden, aan de Moervaart ga je rechts. Kies je voor de korte wandeling ga richting 37 en aan de straat naar links.

STOP 13 Het Keysershof. Pagina 26. De Moervaart niet oversteken, ga naar rechts richting 38 ongeveer 250 meter.

STOP 14 De door de bever doorgeknaagde boom, kijk naar de overkant van de rivier en vlak voor je de verdorde grote Kaardebol(lente). Pagina 26. Volg de rivier tot u links aan de overkant een pomphuisje ziet.

STOP 15 Het pomphuisje. Pagina 28. Volg de rivier tot aan een bocht van 90° naar links.

STOP 16 Waterkwaliteit en visbestand. Pagina 30. Volg de rivier tot rechts een pomphuisje, hier scherpe bocht naar rechts richting knooppunt 40. Op het einde van deze lange weg aan de straat naar links en 300 m verder is de kerk.

